

Datum **1 maart 2023**
Kenmerk **23.0000952**
Inlichtingen **Jelle Postma**
Telefoon **(06) 316 550 36**
Onderwerp **Multimodaal Toekomstbeeld
MRA**

Gemeenteraden
Blaricum, Eemnes, Gooise Meren, Hilversum,
Huizen, Laren en Wijdemeeren

Geachte raadsleden,

In het programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid is door het Rijk en regionale overheden in de Metropoolregio Amsterdam gewerkt aan een Multimodaal Toekomstbeeld (MTB). Dit rapport geeft de belangrijkste beleidskeuzes voor mobiliteit weer waar Rijks- en regionale overheden voor staan en biedt daarbij sturingsprincipes. Keuzes die nu al moeten worden gemaakt om in 2030 prettig te blijven bewegen in de regio.

Met deze brief informeer ik u over het MTB en benoem ik daarbij specifiek de opgaven waarvoor wij aandacht vragen vanuit Gooi en Vechtstreek. U vindt de downloadlinks voor rapportages van het MTB achteraan deze brief.

Over het Multimodaal Toekomstbeeld

In de Metropoolregio Amsterdam vindt een forse verstedelijking plaats. Zo komen er in 2030 al 250.000 woningen bij en groeit de werkgelegenheid met 230.000 arbeidsplaatsen. Deze ontwikkeling zet druk op ons mobiliteitssysteem en daarmee druk op het prettig bewegen in steden, dorpen en daarbuiten.

Zonder aanvullend beleid gaat de brede welvaart (alles wat inwoners van waarde vinden) achteruit bij verdere verstedelijking. Zo neemt:

- De kwaliteit van leven af;
- De bereikbaarheidsongelijkheid toe;*
- De overbelasting van wegen en het OV toe;
- De CO2-uitstoot toe.

**Bereikbaarheidsongelijkheid (ook wel vervoersarmoede) gaat over de verschillen in bereikbaarheid van banen en voorzieningen tussen groepen mensen. Bijvoorbeeld het verschil aan de ene kant tussen lage- en middeninkomens die ver van hun werk wonen, geen auto hebben en in de buurt geen gebruik kunnen maken van goed en betaalbaar OV en aan de andere kant hogere inkomens die ook ver van hun werk wonen, maar wel een auto ter beschikking hebben. Door verschillen in bereikbaarheidsgelijkheid hebben sommige groepen mensen minder kansen om voorzieningen en werk te bereiken dan andere groepen.*

Deze tekst in deze brief is met zorg samengesteld. Soms staan in de brief links naar externe websites. Regio Gooi en Vechtstreek is niet verantwoordelijk of aansprakelijk voor de inhoud van deze websites. Lees ook onze [privacyverklaring](#).

Sturingsprincipe voor toekomstig beleid

Het Rijk, de provincies Noord-Holland en Flevoland, de Vervoerregio Amsterdam en de gemeenten binnen de MRA hebben daarom gewerkt aan het MTB, met een andere kijk op mobiliteit en bereikbaarheid. Het MTB roept op tot een meerkernige ontwikkeling (polycentrisch) van de MRA.

Het MTB bevat zeven samenhangende sturingsprincipes voor beleid en investeringen in de infrastructuur. Deze principes zijn:

1. Stem verstedelijking nog beter af op de kwaliteit van de bereikbaarheid en nabijheid
2. Afremmen en spreiden van de mobiliteitsgroei
3. Verbeter stedelijke en regionale fietsnetwerken
4. Ontwikkel regionale hubs per corridor, dichtbij en verder van de steden
5. Neem goederenvervoer integraal mee in de bereikbaarheids- en verstedelijkingsopgave
6. Stapsgewijs ontvlechten van openbaar vervoer, waarbij nationale reizigersstromen concentreren op de trein, regionale reizigersstromen op hoogwaardig OV en regionale hubs en lokale reizigersstromen op het fijnmazige OV-netwerk
7. Ringen draaiende houden (ring A10 en ring A5/A9/A10-noord)

Tijdens de uitwerking en toepassing van deze sturingsprincipes is het belangrijk dat in vergelijkbare gebieden de principes op een vergelijkbare manier worden uitgevoerd. Hierbij moet de flexibiliteit zijn om het type maatregelen af te stemmen op de lokale situatie als dit leidt tot het gewenste effect.

Regio Gooi en Vechtstreek: ondanks minder sterke verstedelijking toch forse opgaven

Het MTB constateert dat ondanks dat de groei van het aantal inwoners in Gooi en Vechtstreek minder groot is dan in andere gebieden, er toch sprake is van verslechtering op de doelstellingen uit het afweegkader van het MTB. Deze doelstellingen zijn (1) een goede en gezonde leefomgeving, (2) duurzaamheid, (3) verstedelijking (ruimte en economie), (4) inclusiviteit en (5) bereikbaarheid weg en openbaar vervoer.

Files in de regio nemen sterk toe. Dat komt voor een belangrijk deel door de forse groei in Flevoland, maar ook door groei van verkeer van buiten de MRA richting Amsterdam (met name regio Amersfoort en Utrecht). Inwoners in onze regio zijn vaak afhankelijk van de auto, waardoor aan afnemende bereikbaarheid op de weg ook betekent dat de bereikbaarheid van werk vermindert. Openbaar vervoer en fiets zijn momenteel minder goede alternatieven waardoor de vervoersongelijkheid relatief hoog is. Het hoge aandeel auto en lange woon-werkafstanden maken dat de CO2 uitstoot als gevolg van mobiliteit per inwoner relatief hoog is.

Het valt op dat onze regio in 2014 nog geen enkel knelpunt kende in het openbaar vervoer, maar dat zonder maatregelen er in 2040 twee knelpunten ontstaan (IC-trajecten Amersfoort-Weesp en Weesp-Duivendrecht). Zo blijkt verder ook dat de auto-bereikbaarheid in deze regio afneemt (een afname van 17% ten opzichte van 2014), wat ertoe zal leiden dat de vervoersongelijkheid stijgt. Hiermee heeft Gooi en Vechtstreek in 2040 één van de slechtste scores op inclusiviteit van de MRA

Het groter worden van de vervoersongelijkheid is ook voor Gooi en Vechtstreek een nieuw geïdentificeerde opgave. Daarbij speelt het dilemma dat 'traditionele' mobiliteitsmaatregelen de vervoersongelijkheid eerder verder vergroten dan verkleinen.

Vraagstukken voor Gooi en Vechtstreek

De Regio heeft in het traject van het Multimodaal Toekomstbeeld de volgende zeven vraagstukken ingebracht om het komende jaar verder op te pakken met Rijk en regionale overheden.

Vraagstuk 1: afremmen en spreiden

De vertragingen in investeringen op de weg leiden tot een verdere toename van knelpunten en zal negatief uitpakken voor de brede welvaartsdoelen waaronder leefbaarheid, inclusiviteit, bereikbaarheid van banen, voorzieningen en duurzaamheid. Mogelijk kunnen projecten voor andere modaliteiten of aanvullende beleidsmaatregelen dat negatieve effect verminderen. Beleidsmaatregelen kunnen bijdragen aan de doelen van het MTB, vooral als die verleiden, stimuleren en/of sturen op het gebruik van schone en ruimte-efficiënte vormen van vervoer of het kiezen voor bestemmingen dichterbij.

De regio heeft als onderzoeksvraag meegegeven welke rol het MTB en het programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid kunnen spelen om de gedragsbeïnvloeding en de werkgevers- en onderwijsaanpak in onze regio vorm te geven.

Vraagstuk 2: benut de kracht van de fiets

Het gebruik van de (e-)fiets kan gestimuleerd worden door bijvoorbeeld het wegnemen van knelpunten in het netwerk en het strekken van fietsroutes naar zowel Amsterdam als ook in oost-west richting door de regio. De regiogemeenten stelden in 2022 al een netwerk met regionale doorfietsroutes vast, die het komende jaar nader worden uitgewerkt.

De regio heeft als onderzoeksvragen aan het MTB meegegeven om oplossingen te bedenken voor de barrières in het fietsnetwerk waarmee zowel knelpunten in het fiets- als in het autonetwerk kunnen worden opgelost. En ook hoe de fietsmaatregelen het MRA-fietsnetwerk kunnen versterken door betere samenwerking en programmering vanuit o.a. Vervoerregio en provincie Noord-Holland.

Vraagstuk 3: schaalsprong openbaar vervoer

GNOE (Goederenvervoer Noord Oost Europa) biedt kansen voor de Gooilijn. Indien er een herroutering van goederentreinen komt, komt er ruimte vrij op de Gooilijn waardoor er plek is voor meer personenvervoer. De capaciteit op de Gooilijn is nu een knelpunt. Voldoende ruimte voor personenvervoer op de Gooilijn is noodzakelijk vanwege de knelpunten op de A1 (als gevolg van autoverkeer van buiten de MRA richting Amsterdam als verkeer richting het oosten door meer woningbouw in Flevoland) en verdere verstedelijking in Gooi en Vechtstreek en Amersfoort.

De regio heeft aan het MTB meegegeven te onderzoeken hoe we het OV-systeem kunnen verbeteren zolang GNOE niet gerealiseerd is.

Vraagstuk 4: Hubs

Uit het MTB blijkt dat hubs een grote potentie hebben waar de mobiliteitstransitie een belangrijke voorwaarde voor is. Vanuit de bestaande hublocaties verbeteren en uitbreiden wordt de potentiële capaciteit echter niet gehaald. Vanuit de samenwerking aan de Gooicorridor geeft de Regio opdracht voor het opstellen van een regionale hubstrategie.

De regio heeft aan het MTB is gevraagd om te verkennen wat in de corridor Flevoland/Gooi en Vechtstreek de geschikte plek is voor een grotere en regionale hub op de lange termijn.

Vraagstuk 5: goederen

Goederen en logistiek zijn complexe thema's die zich op (boven)regionaal niveau afspelen en waarvoor in de regio weinig kennis en capaciteit in huis is. De regio heeft MTB gevraagd om ondersteuning op dit onderwerp.

Vraagstuk 6: redesign wegen

De regio Gooi en Vechtstreek neemt door haar ligging niet ver van de drukke ring van Amsterdam, maar ook de drukke ring van Utrecht, een bijzondere positie in. Het MTB streeft naar een oplossing voor het laten draaien van de wegen rondom Amsterdam. De Regio onderschrijft het belang van dit principe, maar vraagt aandacht voor de consequenties op de A1. Door de huidige knelpunten op het hoofdwegennet slijbt het onderliggend wegennet vast. Het gaat o.a. de aansluitingen in de regio op de A-wegen zodat de doorstroming in de regio als op de vastgelopen A27 verbetert. In 2022 is voor de A27 een verbreding uitgewerkt tussen Eemnes en Zeewolde, echter zijn hiervoor geen middelen door het Rijk beschikbaar gesteld. Zonder verbreding zullen de wegknelpunten uit het MTB nog vele malen groter zijn.

De regio vraagt bij het MTB aandacht voor:

- Verbreding A27
- Doorstroming A1 en het verbeteren van aansluitingen op het hoofdwegennet om het onderliggend wegennet te ontlasten
- Ingrepen voor te stellen rond andere modaliteiten (fiets, OV, hubs) om gevolgen van autoknelpunten te mitigeren
- Versnellen van deze ingrepen zodat vóór 2030 alternatieven voor de auto beschikbaar komen.

Vraagstuk 7: vervoersongelijkheid

Uit het MTB blijkt dat de bereikbaarheid van banen voor mensen met een laag of middenlaag inkomen het laagst is in Lelystad en Edam/Volendam gevolgd door Almere, Gooi en Vechtstreek (o.a. Huizen), IJmond en de noordkant van de Zaanstreek.

De Regio vraagt bij het MTB aandacht voor het verminderen van de auto-afhankelijkheid voor bereikbaarheid van werklocaties en om ondersteuning vanuit het MTB op het thema vervoersongelijkheid.

Inzet voor een goed bereikbare Gooi en Vechtstreek

In 2023 gaan Rijk en regionale overheden in de MRA verder samen optrekken om het MTB te concretiseren en uit te werken in een meerjarig multimodaal implementatieplan voor beleids- en investeringskeuzes tot 2030 in de MRA. Ook vindt een aantal verdiepende MRA-brede onderzoeken plaats, waaronder de uitwerking van enkele grootschalige regionale hubs, impact van verstedelijking op goederenvervoer en het draaiend houden van de verkeersringen. Tot slot gaan het Rijk en regionale overheden verder in gesprek over de onderzoeksvragen specifiek voor iedere deelregio.

De samenwerkende gemeenten in de Gooi en Vechtstreek zetten zich in voor een goed bereikbare regio, als randvoorwaarde voor prettig wonen, werken en recreëren en voor de leefbaarheid van alle kernen. De Regio blijft nauw betrokken bij de ontwikkelingen in het MTB en blijft doorlopend aandacht vragen voor de zeven vraagstukken voor de Gooi en Vechtstreek.

Met vriendelijke groet,

<college van B&W>

Bijlagen:

- [Eindrapportage Multimodaal Toekomstbeeld](#)
- [Analyserapportage Multimodaal Toekomstbeeld](#)